

ABERTZALEEN ERANTZUNA

Irisarri '94 inguruan

RICHARD IRAZUSTA

Gisa horretan, balitzateke Parise eta bere administrazioaren jokamolde-aldaketa bat, eta euskal indarrek gisa desberdinez erantzunen lukete.

Lehenik, ongi ulertzen ote dugu zer indarrez mintzo garen? Enpresetako buruzagi batzuen ikusmoldeak kontuan hartu behar ote ditugu, iritzi korrente bat adieraztiko balute bezala?

Ez, ez gaitezen tronpa. Ipar Euskal Herriak ezagutzen dituen gertakarien aitzinean, erreakzio pertsonalak edo sektorialak baizik ez dira. Eta hori zergatik? Egiazki, ez baita (edo kasik batera) indar politiko abertzalerik. Dena eraikitzen ari da. Eta hori ulergarria da. Iparraldean hamarnaka urtez apolitismoaren

eta notabilismoaren kulturari bizi izan da. Boterea esku onetan zen eta edozein oposizio jelskorakeria edo ambizioa baizik ez zen. Euskaldunak ez diren funtzionarien entseguak, Alderdi Sozialistaren inplantatzeko, gutxiengoak, edo ere marjinalak, gelditu dira. Mentalitate hori gaur egun ere agertzen da, nahiz eta abertzaleen presioak inobilismoa inarrosi duen.

Arazoa da abertzale anitz izpiritu apolitiko hortan bizi izan direla eta, 40 urtetik gorakoentzat bereziki, lehentasuna gauza guztiei emana izan zaiela, politikari salbu. Haatik, ondoko belaunaldiak egoera horiek guztiak uzkali ditu.

Zorigaitzez, bere oldarrean, anitz emekitu da, Hegoaldeko militante batzuk muntatu kontsiderazio taktiko batzuen bidez. Bestalde, moderatuenek beti hitzeman dute Iparraldean korronte zentrista bat sortuko zutela; kontestu politikoa uzkaliko zukeen kristau-demokrazia bat. Beteak izan ez diren hitz-emaite horiek ez dute Ipar Euskal Herrian kontzientzia politiko baten harraraztea lortu.

Beraz, oraiko bereizketak biziki errazki ulertzen dira. Arrazoi historikoei gehitu behar zaie, Iparraldean Hegoaldean bezala, gertakari edo aldaketa bakoitza, naturalki, molde desberdinez ikertua dela. Proiektu politiko eta estruktura-eskasiak egoera hau azkartzen du.

Pariseko taktikek egoera honen atxikitzea bilatzen dute bakarrik. Botereak hobe du beretzat euskal arazoa zatikatzea, funtsezko problemei interesatzea baino. Beraz, proposamenak arras puntualak eta partzialak dira, energiak haiengana orientatzeko. Edo bestenez arrunt abstraktuak dira militanteen higatzeko. Gisa horretan, bide-seinale elebidunen ezartzea ez da behin-betikotz argiki erabakia, dudan ezartzen ahal ez diren testuen bidez. Ez, departamendua nahitara emeki ari da, ageri diren huts handiak eginez. Bide honen hobetzeak eta laster-rago eramateak militante kulturalen arreta beharko du, baita ere etengabeko presioa, eta batzuetan abertzale guztien haserrea. Hori guztia gauza gutxirentzat.

Gisa berean, administrazioak, administrazio eta ekonomia arloetan, proposatuko ditu Ravail misioa, edo, baita ere, herrien

arteko komunitatea, edo oraino Euskal Herria 2010. Eta hori, zerbait pasatzen dela sinestarazteko, energiak gastatzeko eta abertzaleen arteko bereizketak sortarazteko. Eta bistan da, ezertara ez heltzeko. Zeren eta, baikorrenek nahi dutena erranik ere, ez da dirurik izan ideia handi horiekin, ez zaie administrazioerik kontsakratu, eta ondorioa etsituki txarra da.

Pentsatu behar ahal da, hala ere, Iparraldeko abertzaleak zepo guztietara erortzen direla eta egoera ezin iraulia dela? EZ.

1985ean EMA sortu denetik, eta 1988an Abertzaleen Bata-suna muntatu denetik, lan politiko bateratu baten eramateko borondate bat bada.

Desmartxa hori oraino berria da eta abertzaleen gehiengo handi baten parte-hartzea eragiten du, hauek azkenean ikusten baitute debate eta taktika bateratuen mentura. Abertzaleen Batasunak anbizio pertsonal batzuei arrasta ematen die eta aitzina jarraitzen ahal ez duen inprobisazioa geldiarazten du. Programa zabala.

Segur da, Iparraldeko abertzaleak ez dira atzoko gisan borrokatzen ahal. Egoera ez bada eraldatua ere, aitzinatu da eta ez gara molde berarekin borrokatzen ahal inobilismoaren edo ukaldi guziak baliatzen dituzten kontrario abilen aitzinean. Parisen azpijokoei kolektiboki erantzun behar diegu, ahal bezainbat abertzalerekin ikusiz. Erantzun horrek, botereak egin ditzakeen kontzesioak ahal bezainbat landu behar ditu, haien gestio permanentearen zepora erori gabe. Iparraldeko abertzaleen erantzunak gure borrokaren helburu nagusiak oroitarazi behar ditu. Gure etsaiek inposatzen dizkiguten itzulimitzulietan ez dugu indarririk gastatu behar. Oroitarazi behar dugu gure herriaren onarpen instituzionalaren alde borrokatzen garela, eta Iparraldearentzat, autonomi estatutua behar dugula. Gure hizkuntza eta kulturaren estatutu ofizial baten alde borrokatzen gara. Borrokatzen gara ere gure bizi ekonomiko eta soziala bakoitzaren eta giza taldearen laguntzaile izan daitezten. Eta azkenik, borrokatzen gara, herri honen bilakaera ez dadin presoen kaltetan egin; hauentzat amnistia eta askatasuna lortu behar ditugu.

Ipar Euskal Herriaren oraiko eta biharko bilakaera bere iragana, bere errealitatea eta gerorako xedeak kontuan hartuz eginen da. Lehenik, Iparraldeko ezker abertzale bateratuaren eraikitzean, ez baitugu borroka behar den bezala eramaten ahal taldetan zatikaturik gaudeino. Bigarrenik, Herri Batasun arekilako koordinazio hobea batean askapen nazionalerako estrategia berdina baten ukaitzeko. Azkenik, Iparraldean taktika arraz ziblatu bat ukanez Abertzaleen Batasuna bezalako mugimendu zabal batekin.

Ardatz horiek debate guztiak, ukaldi guztiak posible egiten dituzte, gure borrokaren helburua ahanzi gabe. Nork proposatzen du beste zerbaite?